

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

R. van Aelst (SP) en F.J. Hoogendam (SP)

(d.d. 20 januari 2021)

Nummer

3717

Onderwerp

Uitstel verbod chemische gewasbeschermingsmiddelen

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 4 december heeft website de Nieuwe Oogst een artikel¹ gepubliceerd dat de Provincie Zuid-Holland het verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen opschort tot 1 januari 2023. Het jaar 2023 is ook het jaar waarin er nieuwe afspraken gemaakt worden betreft agrarisch natuurbeheer in Zuid-Holland. De SP-fractie is van mening dat het duidelijk moet zijn voor alle agrariërs dat vanaf 2023 dit verbod echt doorgevoerd wordt. Daarom heeft de SP-fractie de volgende vragen

1. *Is Gedeputeerde Staten het met ons eens dat er bij agrariërs die gewassen verbouwen extra het besef gekweekt moet worden dat vanaf 2023 het verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen in gaat? En dat er genoeg alternatieven zijn?*

Antwoord

Het genoemde verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen is van toepassing op het gesubsidieerd agrarisch natuurbeheer, het gaat hier niet om een verbod in het algemeen. Daar gaat de provincie niet over.

Zoals ook aangegeven in onze brief "Vaststelling Besluit tot wijziging Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016" met kenmerk PZH-2020-747215223 is het moment en de vorm van inwerkingtreding van een verbod op chemische bestrijdingsmiddelen afhankelijk van het nog te doorlopen proces en nadere besluitvorming door Gedeputeerde Staten.

De toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen is al beperkt en specifiek, maar er zijn nog zaken te verbeteren en daar willen wij samen met de landbouw- en terreinbeherende organisaties onderzoek naar doen. In de loop van 2021 wordt hiervoor een proces ingericht.

¹ <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2020/12/04/zuid-holland-schort-verbod-chemische-middelen-op>

2. *Kan Gedeputeerde Staten uitleggen waarom het verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen is opgeschort?*
- Is dit vanwege de genoemde redenen in het artikel? Graag een toelichting.*
 - Zijn er nog andere overwegingen waarop dit besluit gestoeld is? Graag een toelichting.*

Antwoord

- Nee, dat is niet het geval. De verplichting met betrekking tot een verbod op chemische bestrijdingsmiddelen is alleen van toepassing op nieuw af te sluiten beheercontracten van het agrarisch natuurbeheer, die pas per 1 januari 2023 verwacht worden.
In de tweede helft van 2020 is gebleken dat er onrust is ontstaan over de nabije ingangsdatum van de verplichting met betrekking tot het verbod op het gebruik chemische bestrijdingsmiddelen. Met de recente datumwijziging naar 1 januari 2023 wil Gedeputeerde Staten de onrust wegnemen. Hierdoor wordt verhelderd dat bij een eventueel toekomstig verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen, geen afbreuk wordt gedaan aan lopende afspraken.
- Daarnaast willen wij, zoals ook aangegeven in onze brief "Vaststelling Besluit tot wijziging Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016" met kenmerk PZH-2020-747215223, de tijd nemen om samen met de sector te onderzoeken op welke wijze het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen in het agrarisch natuurbeheer kan worden beëindigd.
Uit het te doorlopen proces, zoals genoemd in antwoord 1, moet dit blijken. Het moment en de vorm van inwerkingtreding van een verbod op chemische bestrijdingsmiddelen is daarmee afhankelijk van het nog te doorlopen proces en besluitvorming door Gedeputeerde Staten.

3. *Is Gedeputeerde Staten het met ons eens dat agrariërs die gewassen verbouwen genoeg tijd hebben gehad om aan het idee van het chemische gewasbeschermingsmiddelen verbod te wennen?*

Antwoord

Nee, uit gesprekken met zowel BoerenNatuur en LTO Noord blijkt dat er in het agrarisch natuurbeheer nog uitdagingen liggen ten aanzien van het beëindigen van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Er wordt door de sector aan alternatieven gewerkt en ook worden gewassen robuuster gemaakt, maar het vergt ontwikkeltijd om dit alles goed in te passen in de bedrijfsvoering en werkbaar te maken. De toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen is al beperkt en specifiek, maar er zijn nog zaken te verbeteren en daar willen wij samen met de landbouw- en terreinbeherende organisaties in optrekken.

4. *Is Gedeputeerde Staten het met ons eens dat het opschorten van het verbod een signaal geeft dat het verbod alsnog van tafel geveegd kan worden?*

Antwoord

Nee, het betreft geen opschorting, maar door de wijziging van de ingangsdatum wordt het invoeringsmoment verduidelijkt. Wij streven naar een totaalverbod in het gesubsidieerde agrarisch natuurbeheer. Zie verder ook antwoord 2b.

5. *Is Gedeputeerde Staten samen met ons overtuigd van het feit dat er genoeg bewijs is dat chemische gewasbeschermingsmiddelen zoals, maar niet beperkt tot, Round Up, slecht zijn voor de volksgezondheid en dus verboden moeten worden?*

Antwoord

Voor chemische gewasbeschermingsmiddelen gelden strenge eisen voor toelating, gebruik en regels voor de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddel die in voedingsmiddelen mag achterblijven. De toelating is gebaseerd op de Europese verordening gewasbeschermingsmiddelen. In de verordening is bepaald dat residuen van gewasbeschermingsmiddelen, volgend uit goede gewasbeschermingspraktijken en rekening houdend met realistische gebruiksomstandigheden geen onaanvaardbare effecten mogen hebben op mens en milieu.

In 2019 heeft het RIVM onderzoek gedaan naar de effecten op de volksgezondheid, hieruit is gebleken dat telers zelf, maar ook omwonenden worden blootgesteld aan – lage concentraties - gewasbeschermingsmiddelen. Wat hiervan daadwerkelijk de consequenties zijn voor de volksgezondheid is niet bekend. Wel heeft de Gezondheidsraad in hun vervolgadvisie gewasbescherming en omwonenden aangegeven dat het raadzaam is het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen.

In de praktijk is nog steeds sprake van normoverschrijding (watermilieu, negatieve effecten via andere sporen van blootstelling en meer algemeen achteruitgang van insectenpopulaties). Om deze redenen wil Gedeputeerde Staten het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen wel verminderen.

6. *Kan de gedeputeerde aangeven waarom niet gekozen is voor tijdelijke ontheffingen met motivatie plicht? Graag een toelichting*

Antwoord

Momenteel is het met name lastig om voor herbiciden alternatieve bestrijdingswijzen te vinden om de gewassen te beschermen. In het geval van ontheffingen moet elke zaak specifiek aangevraagd en onderzocht worden en vraagt dit een individueel besluit van Gedeputeerde Staten.

De Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 valt onder de Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland. Gedeputeerde Staten kunnen daarom nu al uitzonderingen maken als er echt iets mis dreigt te gaan.

